No. 130. 1844.

VLISSINGSCHE COURANT.

Maandag 28 October.

De uitgave dezer Courant geschiedt geregeld driemaal per week. De prijs van het abonnement is voor drie maanden f 2,25, en franco per post f 2,50. Advertentien worden geplaatst à 20 Ct. de regel, uitgezonderd Huwelijks-, Geboorte- en Doodbekendmakingen, waarvan de prijs van 1 tot 6 regels f 1,20 is, en voor elken regel daarboven 20 Ct., behalve 35 Ct. zegelregt voor iedere plaatsing. Men abonneert zich bij alle Boekhandelaren en Postdirecteuren in het Rijk. Brieven franco.

NIEUWSTIJDINGEN.

DUITSCHLAND.

— In Pruisisch Lithauen is een algemeen geacht grijsaard komen te sterven, met achterlating van een aanzienlijk vermogen, waarvan de oorsprong zich aan zonderlinge lotgevallen verbindt.

Deze man was in zijne jeugd schoorsteenvegers-gezel en ten uiterste armoedig; het gebrek en kwade raadgevingen dreven hem tot het begaan van een' moord, gevolgd door diefstal; wegens deze dubbelde misdaad werd hij tot de straf des doods veroordeeld.

Dit vonnis, overeenkomstig het gebruik, met en benevens de processtukken, aan wijlen den Koning *Frederik Wilhelm* onderworpen zijnde, ontving de minister van justitie het volgend schrijven van den Vorst. — « Men zal den veroordeelde ter strafplaats brengen en daar, tegenover het schavot, zal een geestelijke hem vermanen, bewijs van boetedoening te geven; geeft hij zulks en schijnt zijn berouw opregt: zoo zal men hem aanzeggen, dat ik hem het leven schenk. In dat geval zal men hem dadelijk met dertig stokslagen op den rug doen afstraffen en voorts naar een tuchthuis doen overbrengen, waar men hem vijf jaren zal doen verblijven, en hem bij elke verjaring van den dag, waarop zijn doodvonnis voltrokken had moeten worden herhaaldelijk dertig stokslagen zal doen geven. Na verloop van die vijf jaren zal men mij verslag doen van zijn gehouden gedrag en van zijnen zedelijken toestand."

De veroordeelde voegde zich met de meeste boetvaardigheid naar de vermaningen van den geestelijke en betoonde een zoo diep berouw dat men hem waardig hield, de hem door den Koning toegedachte verzachting van straf te ontvangen.

De vijf jaren, die hij in het tuchthuis doorbragt, was zijn gedrag zoo onberispelijk, dat de Koning, op het verslag daarvan, zijne overbrenging naar een huis van enkele bewaring, voor vijf andere jaren, gelastte, met bijvoeging, dat hem na verloop van dien tijd een nader verslag moest worden toegezonden.

De man bleef in het goede volharden; hij verbeterde zich geheel, en na verloop van de vijf jaren enkele gevangenisstraf, deed de Koning hem niet alleen op vrije voeten stellen, maar hem daarbij eene som gelds toetellen; ten einde hem de gelegenheid te geven, zich een middel van bestaan te verschaffen.

De in vrijheid gestelde maakte een goed gebruik van 's Konings gunst; hij vestigde zich met der woon in Pruisisch-Lithauen en begon er een' kleinen handel. Zijne werkzaamheid, goede orde en spaarzaamheid, deden dien handel toenemen; weldra werd hij een welgesteld man en van lieverlede verwierf hij een aanzienlijk vermogen, waarvan door hem op de edelste wijze gebruik werd gemaakt.

Nu, bij zijnen dood, heeft men den eigen man, die zijne loopbaan met de laagste en afschuwelijkste wandaden begonnen was, de achting en de zegeningen van allen, die hem in zijnen lateren leeftijd hebben omgeven, ten grave zien medenemen.

Ware hier de Koninklijke genade zich niet tusschen den misdadiger en de gestrengheid der wetten komen stellen, zoo had diezelfde man, als verstokt moordenaar zijn leven op de strafplaats, en welligt onder de gruwelijkste Godslasteringen, geëindigd.

FRANKRIJK.

— In het *Journal de l'Ain* leest men: « Op de Rhone, nabij Belley, heeft het volgende ongeluk plaats gehad. De maatschappij van liefdadigheid *(la Charité)* van Lyon deed al de kinderen, welke zij in Savoije ter minne had gedaan, terug ontbieden, om dezelve verder in Lijon te doen verzorgen. Maandag waren 28 van die kinderen in de haven van Chanaz, op de Rhone, in eene schuit of ligt vaartuigje gedaan, om naar Frankrijk terug gebragt te worden. Deze kinderen, voor het water bevreesd, schijnen zich te veel aan eenen kant van het ligte vaartuig begeven te hebben, ten minste hetzelve is omgeslagen en al de 28 kinderen zijn met de twee schippers verdronken."

— Te Brest zijn onlangs proefnemingen gedaan, welke schijnen te bewijzen, dat de holle kogels, die, volgens de uitvinding van den Heer *Billette*, zich door botsing ontsteken, zelfs na jaren lang op zee aan boord van schepen bewaard te zijn, volkomen bruikbaar blijven, terwijl die met zundbuizen in zulke omstandigheden na een jaar tijds meestal niet meer kunnen dienen. Dezelfde heer heeft ook, naar men verzekert, een sneller middel uitgevonden om het vuur aan de stukken te brengen, iets dat, gelijk men begrijpt, voor de juistheid van het schot, vooral op zee, van het uiterst aanbelang is.

— Tijdens het beleg van Constantine verlangde de hertog van *Nemours* drie vastberadene mannen voor de uitvoering van eene stoute onderneming. De zending was gevaarlijk; nogtans boden zich drie dapperen aan om dezelve te volbrengen. Slechts één keerde van de onderneming terug, namelijk de korporaal *Haunare*, wien de prins het kruis beloofde. De dappere soldaat werd echter vergeten. Onlangs trad de Korporaal *Haunare*, den prins voor zijn bataillon ziende, uit het gelid, en zeide: « Herinnert gij u, mijn prins, dat gij eens voor Constantine drie vastberaden mannen verlangd hebt?" — « Ja," antwoorde de prins na eenige oogenblikken nagedacht te hebben. — « Dat gij hun eene gorde belooning beloofd hebt?" — « Ja," — « Dat er slechts één man teruggekeerd is?" — « Ja," antwoordde de prins verwonderd. — « Welnu!" zeide de korporaal: « die man ben ik, en ik heb nog niets ontvangen."

De hertog liet naar hem informeren, en bevond dat hij de waarheid had gezegd. Hij schreef onmiddelijk naar Parijs, en bij de revue van den 25. Sept. ll. ontving de korporaal *Haunare*, het eerekruis. Den volgenden dag werd hij door zijnen kolonel tot sergeant bevorderd.

BELGIE.

BRUSSEL, den 20. October. Een treffend ongeluk had gisteren morgen alhier in de Rue Royale, buitenstadsgedeelte, plaats. Een heer op de derde verdieping zijner woning met zijn kind spelende, had het ongeluk hetzelve uit het raam op straat te laten vallen en kon het slechts bij een der schoentjes nog grijpen, dat hem in de handen bleef. Het arme wicht was terstond dood; de vader werd van wanhoop onmiddelijk krankzinnig; het verbrijzeld en zielloos overschot van zijn kind had men hem sedert nog niet uit de armen, waarin hij het gekneld hield, kunnen nemen.

NEDERLANDEN.

's GRAVENHAGE, den 23. October. In de zitting van den H. R. van gisteren is behandeld het beroep in cassatie van den Proc.-Gen. bij het Hof van Noord-Holland, tegen een arrest van dat Hof, in zake *P. Cleban*, die vervolgd was wegens laster, hoon en beleediging bij geschrifte, gepleegd jegens eene *openbare autoriteit*, en wel jegens den directeur van het kabinet des Konings. De niet-ontvankelijkheid van het officie in eersten aanleg en appel, befustte op de beschouwing: 1°. dat het kabinet des Konings, noch deszelfs directeur, als eene openbare magt te beschouwen is; en 2°. dat art. 22 Strafv. als in strijd zijnde met art. 6 der wet van 1. Junij 1830, hetzelve heeft afgeschaft, en dat mitsdien het Op. Min. ambtshalve niet belast is met de vervolging, zonder klagte der beleedigde partij.

Bij de memorie van cassatie tegen die uitspraken, werd door den proc.-gen. beweerd:

1°. Schending van art. 22, al. 2, Strafv.;

2°. Het betoog, dat zoo wel de *historia*, als de *ratio legis* aantoont, dat de wil, des wetgevers was, dat in zaken van hoon en laster een particulier persoon zelfvoldoening noodig moest achten, maar dat voor een publiek persoon de maatschappij moet optreden.

Mr. *D. Donker Curtius* bepaalde zijne pleidooi tot de volgende punten:

1°. Dat hier geene rede kan zijn *alleen* van verkeerde toepassing van art. 22 Strafvord.;

2°. Dat, zoo daarnaar, hier in cassatie, al onderzoek kon vallen, alsdan, de directeur van 's Konings kabinet *niet* is eene openbare ingestelde magt, omdat hier alle kenmerken van magt ontbreken;

3°. De gronden door den proc.-gener. aangevoerd, zijn onjuist, niet afdoende en met elkander in strijd.

De advoc.-gen. *de Keth* zal den 6. Nov. in deze zaak concluderen.

— Z. M. heeft uit de lijst der Kandidaten voor het voorzitterschap der Kamer benoemd tot president den heer Mr. *P. van Akerlaken.*

— Bij Koninklijk besluit van den 11. October ll. (*Staatsblad* N°. 50) is bepaald:

1°. Dat op den Nederlandschen Kauter, gemeente Klinge, district Hulst, provincie Zeeland, voor het dagelijksche gerijf der grensbewoners, zal worden gevestigd een kantoor van expeditie en betaling voor de in- en uitgaande regten en accijnsen.

2°. Dat dien ten gevolge de, bij besluiten van den 12. Junij 1839 (*Staatsblad* N°. 22) en 14. November 1840 (*Staatsblad* N°. 73), bepaalde routes of heerebanen: de Molenstraat en de Hooge Geest, loopende van de vlaamsche Clinge tot aan de herberg *de Roskam*; de binnenweg van de Kappellebrug naar het Dorp St. Jan Steen en de weg van St. Jan Steen over den Steenendijk zullen worden ingetrokken, en die omschreven als:

De straatweg van St. Nicolaas naar Hulst zal worden gewijzigd als volgt:

De straatweg van St. Nicolaas over Kapellebrug naar Hulst; terwijl, bij de oprigting van bovengenoemd kantoor, de navolgende nieuwe weg als heerebaan zal worden gebezigd:

De aarden-weg, bekend onder den naam van Kauterdijk, loopende van Kieldrecht tot aan den Nederlandschen Kauter.

DEN HELDER, den 21. October. Naar men verneemt, zijn dezer dagen, bij verschillende koninklijke besluiten, de volgende bepalingen gemaakt:

1°. Nieuwe regeling der traktementen van de officieren, aan boord van Zr. Ms. schepen en vaartuigen van oorlog;

2°. Nieuwe regeling van het korps officieren van administratie der marine, vroeger genaamd schrijvers en victualie-meesters;

3°. Assimilatie van de hofmeesters, stuur- en bootsmans-leerlingen en bepaling der distinctiven van de dek- en onder-officieren der marine, en

4°. Eenige veranderingen en bepalingen van namen van in aanbouw zijnde, of aan te bouwen schepen, als:

De linie-schepen: *Neptunus*, te noemen Koning der Nederlanden; *Kortenaar*, de Koningin; *Jupiter*, *Kortenaar*. De fregatten: *de Waal*, de Prins van *Oranje*; *de IJssel*, Prins *Frederik* der Nederlanden; *de Lek*, Prins *Alexander* der Nederlanden. Twee fregatten, respectivelijk *Prins Hendrik der Nederlanden* en *Princes Sophia*; twee korvetten, *Java* en *Sumatra*; vier brikken, *het Zeepaard*, *de Zeehond*, *de Cachelot* en *de Bruinvisch*; twee schoenerbrikken, *Banda* en *Ambon*; twee schooners, *de Adder* en *de Schorpioen*; een ijzeren stoomschip, *Suriname.*

ZIERIKZEE, den 23. October. Op gisteren had alhier, in eene vergadering der maatschappij: TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN, de plegtige uitreiking plaats van de aan de navolgende edelmoedige redders der equipage van het, op den 26. Januarij dezes jaars, gestrande Fregatschip *de Zeeuw*; te weten: aan:

Marinus Verspoor eene zilveren medaille en f 25. *Leendert Verspoor*, eene zilveren medaille en f 20. *Cornelis Beekman*, eene zilveren en f 15. *Jacob Boot*, eene zilveren medaille en f 15. *Cornelis Goudswaard*, eene zilveren medaille en f 20. Allen met vereerende getuigschriften. *Marinus Busschaart*, eene bronzen medaille en f 10. *Jan van den Berge*, eene bronzen medaille en f 10. en *Goverd Schraver*, eene bronzen medaille en f 10.

Bij welke gelegenheid eene redevoering werd gehouden door den Secretaris der maatschappij, Mr. *J. Berman*, over de *ware liefde voor lof en eer*, welke afgewisseld werd met het zingen van eenige daartoe vervaardigde gezangen, uitgevoerd door een 25tal leerlingen van de Stads-Armenschool, die daarin werden geoefend en bekwaam gemaakt door hunnen verdienstelijken leermeester *Mulder*, en geaccompagneerd door eenige muzijk-instrumenten.

De Vergadering, die zeer talrijk was, betoonde de levendigste belangstelling in deze feestviering welke tot algemeen genoegen is afgeloopen.

— Vonden wij in N°. 25 van den *Nieuwsbode* gegronde aanmerking, dat de zucht bestaat, om *onbepaald vreemden boven ingezetenen te verheffen*, niet te min rijzen daardoor, niet slechts in deze stad, maar ook in de meeste steden des Rijks, gegronde klagten op tegen de voor stad en ingezetenen zoo verderfelijke openbare verkoopingen, uitpakkingen of rondventingen, welke van tijd tot tijd plaats vinden. Niet een enkel vak vindt men tegenwoordig daarin verschoond en hoewel zulks in het eene op trotscher en grootscher schaal geschiedt, dan in het andere; hoewel eenige, als groote Heeren met monsters en stralen rondloopen, om hunne waren aan den man te brengen, wat andere, nederig genoeg onder een linnenzeil op eene der havens van deze stad verrigten, de slotsom van dit alles is: de welvaart der belanghebbende ingezetenen neigt ten gronde.

Daar nu de oorzaak van den teruggang der algemeene welvaart eigentlijk meer in de koopers, dan in de verkoopers is gelegen; en daar die neringloosheid den ondergang van zoo vele huisgezinnen kan ten gevolge hebben, moesten de ingezetenen uit pligtbesef medewerken, om die vreemde kooplieden, of landloopers, of hoe men ze ook noemen wille, te weren; waardoor dit kwaad langzamerhand van zelfs zoude ophouden. Maar, zoo als gezegd is, vreemden hebben de voorkeur! dit is nu eenmaal, ongelukkig genoeg! zóó en niet anders; er blijft voor de belanghebbenden dus niets over, dan ernstig op middelen bedacht te zijn, hóé dit kwaad eenigzins te keer te gaan; en wij gelooven hun geen beter middel te kunnen aanwijzen, dan dat zij zelf voorgaan, en zich onthouden van al de zoodanigen, die uit een ander, dan hun vak, hunne waren aanbieden, zelfs bij een *gewaand* voordeel, iets te koopen: en eindelijk, in navolging van Dordrechts ingezetenen, dat alle gepatenteerden de handen in éénslaan, en, der bevoegde Overheid hunne gegronde klagten voorleggende, van haar doeltreffende veranderingen en wijzigingen in de patenten te vragen. (*Zieriks. N. b.*)

— Ziehier kopie van den valschen brief, door *L. J. de Gelder* aan den' Burgemeester van Nieuwpoort geschreven.

Op den omslag stond:

Aan
de Heer Bur ge meester
van
NIEUWPOORD,
« Van de Officier van Justitie
te Gorinchem
Holle."

Inhoud:

« *Gorinchem, den 17 Juny 1844.*

« EDEL ACHTBAARE HEER

« Het prozes-verbaal heb ik ontvangen van den 4. dezer, maar omdat hij bij ons veel en aanmerking is omdat hij voor mij veel zaken doet en altijd eerlijk uit komt daarom heeft hij bij ons veel voorspraak, en daarom heb ik gedacht om hem bij ons alleen laaten komen en

an op eenen boeten te stelen van ... ... illen niet betaaldt een maand gevangenis geten om dat er wij de minste oproering zou maaken.

Van de officier van
Justitie te Gorenchem.
HOLLE."

MENGELINGEN.

TE SPA.

25—28 Julij.

De kleine paardjes uit de Ardennen zijn de voorname oorzaak, waardoor Spa een aanzien krijgt, voordeelig onderscheiden van dat van alle andere badplaatsen. Merkt gij dien onbedwingbaren rijlust op? Deze alleen is het, welke er de eentoonigheid, de drentelzucht, den babbelgeest, den geest van afloeren, afhooren en kwaadspreken breekt; deze bant er de verveling, dien prikkel der sluimerende booze neigingen, bewaart Spa voor de sleur, waaraan iedere andere badplaats zich gevangen geeft, schenkt het deszelfs oorspronkelijk karakter en maakt het tot een oord van uitspanning en vermaak, waar de vreemdeling, te midden van een beschaafden omgang, zich, behalve aan de zegenrijke bronnen, verjeugdigd in de reine genoegens des buitenlevens en eener gezonde beweging.

— Daarbij, zal een letterknecht aanmerken, Spa is geene bad–, het is eene waterdrinkplaats.

Wien het lust twiste er over, ik zal de moeite niet nemen bij de fijne onderscheiding stil te staan.

Spa ligt in eene liefelijke natuur, deszelfs lucht is zacht en frisch, heldere beekjes kronkelen om de bergen, welke zich in deszelfs nabijheid verheffen, en de keuze der uitstapjes, welke, volgens de wet der gewoonte en de geschiktheid der gelegenheid, zelden anders dan te paard gedaan worden, is rijk en schoon. In den vroegen morgen hoort gij reeds de trappelende hitten, die naar de verschillende *hôtels* worden geleid, en ziet gij heeren en dames in sierlijk morgengewaad en onder zoet gekout, terwijl de zon de heuveltoppen verguldt, opstijgen en afrijden. Aan tafel verneemt gij niet veel meer dan afspraken, welke tot verschillende togtjes voor den volgenden dag gemaakt worden, het verslag van die van den morgen en van de avonturen, waartoe zij aanleiding hebben gegeven. Den aankomenden reiziger wordt reeds op eenigen afstand het lustoord door onderscheidene groepjes te paard, hem als het ware blijde inhalende, aangekondigd; geene ongunstige weersgesteldheid, geene ingevallene kou, dreigende donderbuijen of nederstortende plasregens houden de gasten terug, en de straten zijn door het levendige gewoel der heen en weder stappende en kruisende *bidets* met hunne geleiders en door dat der voortdravende gezelschappen aangenaam en eigenaardig gestoffeerd.

Nog iets anders levert stof tot dankbaarheid aan de hitten. Zij belemmeren het spel, zij keeren den geest van de bank af, en ter naauwernood telt men, bij ongemeen slecht weder, een twintigtal verslaafden om de tafel van de *roulette* of het *trente-un*. Rampzalig de dwaas, die, terwijl de blaauwe hemel zich over het aardrijk welft, de zoele wind het graan doet wiegelen op zijn stengel, de bezige landjeugd den lof des arbeids in hare vrolijke toonen op den akker vermeldt, en bloemen, vogels, vrouwen en dichters geuren en zangen in den weldadigen luchtstroom uitstorten, zich vastnagelt aan den groenen disch; maar rampzaliger de dweeper, die, in plaats van zich gehoorzaam en blindelings aan toeval en noodlot over te geven, deze, geloovig in en aan zijn bijgeloof, wetten en regelen wil opsporen en zich aftobt in het bespieden van de loopbaan dezer gevaarvolle dwaallichten! Voor mij ligt een boekje, getiteld: *L'art de bien jouer à la roulette, indiquant la maturité, la limite des chanches et les règles pour les attaquer sur le champ et avec succès: avec des tables de mises et des nouvelles cartes à marquer, suivi d'un aperçu sur la meilleure manière de jouer le trente-un.* Voor den wankelmoedigen jongeling een lokaas en een valstrik te gelijk! Er bestaat geen toeval, het bestaat voor den mensch schijnbaar slechts, ziedaar het grondbeginsel. Even als met het sturen der luchtballonnen is men op weg met de ontdekking, maar het regte is nog niet gevonden. *Que le lecteur sache, que le hasard n'est rien, que c'est un grand mot, mais vide de sens; que le hasard est incapable d'action, et qu'il n'existe que dans le cerveau de ceux qui personnifient cet être imaginaire, en lui attribuant des effets parce qu'ils n'en connaissent pas les causes, ou qu'il est au-dessus d'eux de les approfonder.* (bl. 29.) *On voit souvent des évènements qu'on attribue au hasard, jusqu'au moment où les recherches d'un observateur pénétrant en aient découvert les causes, et aient établi des principes d'aprèe lesquels les effets les plus surprenants en apparence, sont reconnus par lui assujettis à des règles.* (bl. 18.) *L'application à une immense masse de coups que nous avons recueillis avec autant de persévérance que d'exactitude, où toute prévention et amour-propre ont été exclus, nous a évidemment prouvé, depuis vingt ans, que le cours des numuros et des chances, sans exception* (1), *est périodique, qu'un régulateur invisible le gouverne, est compense avec impartialité* — zoo wordt het spel een heilig iets, dat onder het toevoorzigt der goddelijke voorzienigheid plaats grijpt — *ce que les caprices du moment* — de listen des duivels: zou men niet zeggen, eene schaakpartij tusschen den vorst des lichts en dien der duisternis — *ont pu produire d'irrégulier; qu'enfin la plus grande harmonie règne dans leur tout. Pénétrés autant que convaincus de ce principe immuable...* (bl. 25.) *La compensation et l'équilibre dans les jeux de hasard ne sont pas de vaines théories.* (bl. 43.) Langs dezen weg leidt de schrijver zijn kweekeling, geeft hem zijn raad, onderwijst hem in zijne kunstgrepen: ja, hij gaat zelfs zoo ver, en zeker is er voor den jeugdigen speler geene gevaarlijker en meer aanmoedigende leerstelling, van, zijn beginsel voor een oogenblik loslatende, te verzekeren, dat er lieden zijn, *qui possèdent l'art de bien jouer, sans avoir des principes; c'est un don qui leur est naturel.* (bl. 17.) Het toeval derhalve is aan bepaalde regelen en wetten onderworpen. Die wetten zijn wel is waar onbekend en door eene hoogere, eene geheime magt — welke? — vastgesteld en gegeven. Deze nogthans en niettegenstaande deze bekentenis, empyrisch, uit den loop des spels en des lots, nagevorscht, opgemaakt, ondervangen, om het wispelturige toeval — o dwaasheid! o waanzinnig en wanhopig ondernemen! — aan denkbeeldige kluisters gelegd, deszelfs gang, als ware het een bol uit den sterrenhemel, berekend, aangewezen en, terwijl het ongedeerd blijft in deszelfs volle kracht, niet eens die op zich gerigte verrekijkers vermoedt en deszelfs baan vervolgt, als herschepping en dood door het heelal, het toeval uit den aard der zaak vernietigd en onttroond! De stijfhoofdigheid des broodschrijvers van het ellendige werkje, die zich beroemen kan der maatschappij eene der slechtste diensten bewezen te hebben en wiens gezond verstand hier de eer bewezen wordt van te worden verdacht gehouden van kwade trouw, komt er zelfs toe te verklaren: *Il est certain que la roulette, qui a fait l'objet de mes recherches, est, dans l'intérieur de ses révolutions, fort irrégulière, et que le retour périodique de ses chances n'est pas réglé comme une pendule, mais les irrégularités n'altèreront pas le système dans lequel je me suis renfermé.* (bl. 45.) Zijne taktiek, merkt hij aan, is nog zeer onvolmaakt, doch eenmaal komt de tijd, dat alle onzekerheid zal opgeheven wezen, dat er geen toeval meer bestaan zal en de wereld bij gevolg zal juichen: geen hazardspel meer!

— Neen! toch hazardspel! zegt de croupier.

Merkt gij de tegenstrijdigheid?

Aardig is de schijnheilige draai, waarmede de loore bankier zijn belagchelijk boekje eindigt: *Quelques moralistes sévères blâmeront l'objet de mon ouvrage; mais ils ne présenteront rien pour réformer le mal que j'ai cherché du moins à rendre supportable. Je sais que toute autre industrie et toute autre récréation devraient être préférées aux jeux de hasard; mon intention est bien éloignée de vouloir flatter une passion qui est si funeste pour la plus grande partie des joueurs; je ne forme pas le projet d'en multiplier le nombre, mais je puis désirer, sans dévier des devoirs de l'homme de bien et des convenances de l'homme honnête, qu'il y ait moins d'inégalité dans les résultats, que le jeune homme, l'étranger, le père de famille, qui, par circonstance pourra se trouver au feu, tout comme le joueur d'habitude, ne soient pas victimes de leur ignorance ou étourderie, ou bien de fausses combinaisons, dont ils se garantiront en prenant pour gouverne les préceptes que je leur donne. Ma devise est: jouez bien, ou ne jouez pas de tout.*

Het gebouw, waar het onzalige spel gedreven wordt, heet *la Redoute.* Aldaar wordt ook bal gehouden, concert gegeven; daar bevindt zich de schouwburgzaal en een koffijhuis met deszelfs biljard-kamer. De speelzalen zijn twee: eene groote, waar de danspartijen plaats hebben en die wel met eenige meerdere zorg mogt onderhouden worden, gelijkt, hoewel zij grooter voorkomt, wat de inrigting en de evenredigheden betreft, naar de balzaal in het paleis des Konings te 's Gravenhage; zij wordt door eene lange, smalle voorkamer voorafgegaan, waar men des morgens, als het slecht weder is, naar muzijk kan gaan luisteren. De andere is gezelliger, en hem, die geen zin heeft in de spelen, schenken de nieuwspapieren er een veelvoudig onderhoud. De schouwburg is klein en daar vallen bij voorkeur de *indigènes* in het oog. Doch het is jammer, dat de tweede rang geschraagd wordt door dames van den eersten, naar het evenbeeld van dat fraai koperkleurige, hetwelk bestendig te Utrecht voor den winkel van Sinkel te pronk staat, welke jonge jufvrouwen van zulk eene hooge gestalte zijn, dat zij in een zoo eng zaaltje misstaan en den afstand tusschen de twee rangen veel te ruim hebben doen uitvallen. Doch spoeden wij ons naar de vrije natuur.

Wij staan voor de *cascade de Co.* Hij wordt gevormd door de wateren van de Amblève en valt vijftig voet hoog. Eigenlijk zijn het twee watervallen naast elkander, doch beide van geheel verschillenden aard. De eene loopt zachtkens schuimend langs de helling der rots naar beneden, welke door het melkwit van de vloeistof donker bruin heenschijnt: de andere valt loodregt op de steenbrokken met eene poging om eene effene en heldere waterstolp te vormen, doch weldra bij herhaling op harde punten nederkomt, welke het glazig kleed vermetel verbreken en met bruisend geweld opjagen in stuivende, in hare vermorseling duizend regenbogen opvangende wolken. De plaats van waar wij hem beschouwen beantwoordt volkomen aan het doel, en men weet niet wat de grootste bewondering opwekt, de val zelf of het landschap, waarin hij gelijst is. Eene ruwe brug ligt over den waterval heen, over welke reizigers, landlieden, kudden van hoorn- en ander vee gestadig heen en weder trekken en de bergen aan de linkerhand schenken het tooneel diepte en leven en verhoogen den indruk van het geheel. Een malsch groen spreidt een vreedzamen tint over den voorgrond en het eensklaps zacht voortkabbelend water aan onze voeten, in eene soort van vijverkom vergaderd eer het wegspoelt om zijn loop te vervolgen, zegt ons, hoe spoedig deszelfs woede bedaard is. Jammer slechts dat ook deze plek door allerlei verontrustend en aanstootelijk geldbejag wordt ontsierd!

Niet ver van het doel van onzen togt stond een aardig boerenmeisje op de wacht, dat ons een kaartje aanbood, waarop te lezen stond: *Jean Hubert Colinet, demeurant à la cascade du grand Co, la première maison blanche au-dessus de la Chapelle.*

Donne à rafraîchir aux etrangers, à un prix très modéré; on jouit dans sa salle à manger de la vue de la cascade et de trois quarts du circuit des environs; il se trouve chez lui, poisson frais, fruites, anguilles, écrevisses vivantes. (1)

Ondanks zijn *prix très modéré*, wisten wij bij ondervinding, wat dergelijke uitnoodigingen doorgaans beteekenen, en wachtten ons voor de *première maison blanche au-dessus de la Chapelle*, daar wij reeds van dusdanige inrigtingen te Remonchamps leergeld hadden gegeven en met de bediening kennis gemaakt, alwaar men ons kielen in rekening had gebragt, die wij geweigerd hadden aan te trekken, en stalgeld dat de koetsier reeds voldaan had. Wij maakten het dus om des vredes wille, met een grapje en een fooitje bij het lievertje af, en begaven ons naar St. Jacques-aux-Fosses, aan den zoom van de Amblève, waar ons tegen een spotprijs twee groote glazen versche melk met brandewijn en suiker naar de goesting, gulhartig werden voorgezet. De herberg was eene deftige boerenwoning, waar alles werkzaamheid en welvaren aanduidde, en de waard een lange magere boerenman, mogelijk wel de burgemeester van het gehucht, zette zich hoffelijk op de bank aan de overzijde van de onze en begon een gesprek.

— Een mooi land, zei hij, met welbehagen ... uitroep herhalende, en een gelukkig land ook, mijnheer! Voor elk die wil is hier werk, en heeren kennen wij niet. Wij zijn allen grondbezitters en zijn onze eigene meesters. Zie dit dorpje eens aan! Het is klein, vergelen, onaanzienlijk; niet meer dan honderd tien huizen, maar bedelaars hebben wij geene; het is hier niet zoo als te Co, waar de reizigers door allerlei wijven, die het niet noodig hebben, geplaagd worden; de eenige behoeftigen, die de gemeente heeft, zijn ongelukkige menschen, die door brand of verlies van vee of langdurige ziekte zijn achteruit gegaan en verdienen er weder opgeholpen te worden, en daartoe hebben wij dan toch op dit oogenblik eene kas van 15,000 franken. Wij betalen zelven onzen pastoor en houden jaarlijks een batig saldo van duizend franken over; en zouden wij ons dan niet gelukkig rekenen? Trek vrij de geheele streek door..... Zoo praatte de weltevredene man voort. Het was of wij ons in de gouden eeuw, te midden van aartsvaderlijke eenvoud en herderlijke eenvoud verplaatst zagen. Mollige weiden lagen voor ons, het Ardennenwoud, over de bergen uitgestrekt, omgaf ons statig, de kleine rivier ruischte vriendelijk naast ons voort, het gewoel eener bedrijvige landhoeve trof onzen blik: het was eene levende idylle. Een gelukkig, een welvarend, een tevreden land! Wij ademden, wij leefden er in!

— Dat gebeurd een Hollander niet alle dag, zeide ik, laat er ons prijs op stellen!

En weinige uren later waren wij terug aan het vriendelijk oord, van hetwelk zoovele grooten der aarde sedert menige eeuw gezondheid en verkwikking afbidden en zoovele kranken van ziel afleiding voor smart en berouw.

J. KNEPPELHOUT.

(1) Alhoewel zoo springlevend een minder aangenaam voedsel.

Advertentien.

ZEETIJDINGEN.

VLISSINGEN, den 26. October. Sedert den 24. dezer zijn alhier ter reede gekomen. Voor Antwerpen bestemd:

Conrardia, C. Aden, Stettin, stukgoed, Albertine, J. Svensen, Colmar, stukgoed; Herman Wedel, V. Deurs, Gohtenburg; Jason, C. Tradland, Riga, Helena, H. Permien, Riga, Germania, J. C. Holler, Narwa, de Ceres, J. C. Kranel, Riga, Henriette, B. Raahange, Nakskov, Hoppel, Gohtenburg, die Freundschafft, J. Hilmers, Hoekseel, de Iris, J. Maas, Riga, Sophie Christine, N. Neujahr, Riga, alle hout; Bazard, J. Niemann, Colmar, stukgoed; Demagoog, G. Andriessen, Neustad, tarwe en garst.

Voor Gend bestemd:

Napoleon, W. Roggan, Bergen, stokvisch; Anna Petronella, J. Petersen, Riga, hout.

Van Antwerpen zijn de Schelde afgekomen en van deze reede naar zee gezeild.

Diligentia, J. Luitner, Marmonth, Duke of Wellington, C. Leigner, Liverpool; August, J. van der Kerkhoven, Liverpool, Mathilda, J. Michaelson, New-Castle, alle ballast; de Khref, C. Nieberding, Marseille, Adelheid, J. Jörgenson, Lissabon; beide stukgoed; d'Alwina, A. Roth, suiker, Hamburg; La jeune Clemence, J. Weijerts, vlas, Hull.

BROUWERSHAVEN, den 24. October. Heden is naar zee gezeild het schip Middelburg, kapitein M. Roderkerk, van Middelburg naar Batavia.

Te Vlissingen, bij A. W. VAN BIEREN.